

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding
Toegepaste Psychologie
voltijd

Hanzehogeschool Groningen

De kracht van
kennis.

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding
Toegepaste Psychologie
voltijd

Hanzehogeschool Groningen

CROHO nr. 34507

Hobéon Certificering

Datum

28 januari 2019

Auditpanel

drs. R.B. van der Herberg

dr. B. Steunenberg

drs. B. Smeets

D.J.C. den Boon

Secretaris

I.M. Gies Broesterhuizen BEc

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTING	3
3.	INLEIDING	5
4.	OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN	7
5.	ALGEMEEN EINDOORDEEL	21
6.	AANBEVELINGEN	23
BIJLAGE I	Scoretabel	25
BIJLAGE II	Programma, werkwijze en beslisregels	27
BIJLAGE III	Lijst geraadpleegde documenten	31
BIJLAGE IV	Overzicht auditpanel	33

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	Hanzehogeschool Groningen
status instelling	Bekostigd onderwijs
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Positief, 26 feb 2018
NAAM OPLEIDING (zoals in croho)	B Toegepaste Psychologie
registratienummer croho	34507
domein/sector croho	Gedrag & Maatschappij
oriëntatie opleiding	Hbo
niveau opleiding	Bachelor
graad en titel	Bachelor of Science
aantal studiepunten	240 EC
afstudeerrichtingen	Niet van toepassing
locatie	Groningen
variant	Voltijd
onderwijstaal	Nederlands
datum audit / opleidingsbeoordeling	18 oktober 2018

2. SAMENVATTING

De hbo-bacheloropleiding Toegepaste Psychologie (TP) biedt de Hanzehogeschool Groningen (HG) in een voltijdvariant aan. De brede en tevens kleinschalige opleiding leidt toegepast psychologen op die het gedrag van mensen onderzoeken, beoordelen en beïnvloeden met behulp van psychologische kennis, methoden en instrumenten.

Standaard 1. Beoogde leerresultaten

Studenten moeten aan het einde van hun opleiding TP over de vier competenties uit het landelijke opleidingscompetentieprofiel uit 2009 beschikken. In de herziene visie en missie van de opleiding staat *Progressiegericht werken* centraal. TP wil haar leerprocessen zo ontwerpen dat studenten zoveel mogelijk *Autonomie*, *Verbondenheid* en het *Gevoel van competent zijn* ervaren.

De opleiding verbindt zich bovendien met de hogeschoolbrede speerpunten *Ondernemerschap*, *Healthy Ageing* en *Energie*. In het verlengde daarvan voegde de opleiding onder meer *Ondernemend werken* als vijfde competentie toe aan haar profiel.

De visie van de opleiding op praktijkgericht onderzoek is helder. Studenten leren de (eigen) beroepspraktijk te verbeteren door op basis van een gericht praktijkvraagstuk op verantwoorde wijze zelfstandig praktijkgericht onderzoek te verrichten.

Interdisciplinair en (inter)nationaal samenwerken maakt net als praktijkgericht onderzoek expliciet onderdeel uit van de beoogde leerresultaten van de opleiding TP. Zij beschouwt internationalisering als onderdeel van de vorming van alle studenten op het gebied van diversiteit en wereldburgerschap.

De opleiding onderhoudt haar profiel door afstemming met vakgenoten en in samenwerking met de eigen werkveldadviescommissie.

Het auditpanel komt voor deze standaard tot het oordeel 'goed', omdat de visie en missie van de opleiding bottum-up tot stand zijn gekomen en een breed draagvlak kennen, de Groningse-kleur duidelijk zichtbaar en tevens onderscheidend is ten opzichte van verwante opleidingen en de opleiding TP bovendien op een zinvolle wijze betekenis verleent aan haar internationale contacten.

Standaard 2. Onderwijsleeromgeving

Het onderwijs van de opleiding TP kent een major-minor structuur. Het programma in Jaar 1 en 2 biedt studenten een brede basis van algemene psychologische kennis en vaardigheden. In Jaar 3 en 4 kunnen studenten aansluiten bij één van de vijf keuzeroutes (*Keuzesemester I*) gevolgd door een stage en *Keuzesemester II* (een minor of een tweede stage) en studeren zij af.

De opleiding TP neemt actief deel aan een leergemeenschap, waarin onderwijs, onderzoek en beroepspraktijk samen leren en werken rond de HG-speerpunten. De kennis en kunde van de opleiding voegt aan verschillende vakgebieden en praktijkvraagstukken aantoonbaar waarde toe. Het *Progressiegericht werken* krijgt onder meer via het keuzeonderwijs, actieve participatie, het geven van vertrouwen en feedback en -forward en community-vorming een nadere uitwerking in het programma.

Het auditpanel waardeert de mooie opbouw van de onderzoekslijn in het programma.

Het onderwijs is daarnaast gericht op de vorming van alle studenten op het gebied van diversiteit en wereldburgerschap. Studenten lopen daarnaast stage of studeren 'all over the world'. Het team van docenten is een hechte groep die zich kenmerkt door een laagdrempelig en informeel contact onderling en met studenten. De docenten zijn nagenoeg allemaal mastergeschoold en hebben relevante ervaring in het werkveld en/of expertise in het doen van onderzoek. Professionalisering is onderdeel van de kwaliteitscultuur binnen het team.

Het niveau van de opleidings specifieke voorzieningen is toereikend.

Het auditpanel komt voor deze standaard tot het oordeel 'goed', omdat het onder de indruk is van de consistente wijze waarop de opleiding invulling geeft aan de HG-speerpunten in het programma, de structurele verbinding die de opleiding legt tussen onderwijs en onderzoek en vooral ook de zichtbare uitwerking van het *Progressiegericht werken* in het programma.

Standaard 3. Toetsing

De opleiding TP heeft haar toetsstelsel herzien en ingericht conform het toetsbeleid van de academie en van de hogeschool. Zij heeft structureel aandacht voor de kwaliteitsborging en -verbetering van het toetsen en beoordelen. De toetsen die het auditpanel bekeek, hebben een passende inhoud en sluiten aan bij het tussentijdse niveau dat van de studenten verwacht mag worden. De examencommissie hield zich de afgelopen jaren vooral bezig met de borging aan de voorkant van het toetsstelsel (bijvoorbeeld het stellen van kaders en formats en het aanwijzen van examinatoren).

Het auditpanel komt voor deze standaard tot het oordeel 'voldoende'. De examencommissie zou aan daadkracht kunnen winnen door ook zelf zicht te krijgen op de inhoudelijke kwaliteit van het afstudeerprogramma. Daarnaast geeft het beoordelingsformulier van de afstudeeropdracht ruimte voor interpretatie en is de transparantie van de beoordelingscriteria en de bijbehorende normering derhalve voor verbetering vatbaar zonder daarbij afbreuk te doen aan de holistische benadering.

Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten

Op één uitzondering na vindt het auditpanel de eindwerken die het bekeek, passend bij het betreffende opleidingsniveau. Het cijfer en de bijbehorende beoordeling zijn daarnaast navolgbaar. De werkveldvertegenwoordigers uitten zich positief over het niveau van afstuderen en over de aansluiting van de afgestudeerden op de beroepspraktijk. TP-studenten zijn volgens het werkveld te typeren als verbindende, open en proactieve professionals die binnen en tussen organisaties bruggen weten te slaan, onconventioneel kunnen denken en gepassioneerd zijn in hun vak.

Het auditpanel komt voor deze standaard tot het oordeel 'voldoende'. De diepgang van het literatuuronderzoek en de reflectie op de onderzoeksmethoden in de afstudeeropdracht en het beheersen en zorgvuldig begeleiden van studenten die in hun afstudeeropdracht gebruikmaken van uiteenlopende onderzoeksmethodieken vindt het auditpanel voor doorontwikkeling vatbaar.

Algemene conclusie:

Het auditpanel trof een opleiding TP aan met veel ambities, waarin de Groningse kleur en het *Progressiegericht werken* naast het opleidingsplan op A3-formaat aantoonbaar richting geven aan de eigen koers. Het docententeam beschikt over een enorme teamgeest. Het gesprek met elkaar durven aangaan en de wil om te verbeteren zijn kenmerkend. De opleiding voldoet zondermeer aan de basiskwaliteit en scoort daarmee op grond van het beoordelingskader van de NVAO (ruim) voldoende.

Het sterker in control zijn van de examencommissie op de kwaliteitsborging van het gerealiseerde eindniveau en de verdere verbetering van de kwaliteit van de afstudeeropdrachten, behoeven volgens het auditpanel een plaats op de verbeteragenda van de opleiding TP.

Het ontwikkelstadium waar zij zich nu in begeeft, leent zich er toe om het onderwijs toekomstbestendig te maken. Het monitoren, trechteren en het durven maken van keuzes aansluitend bij haar speerpunten en de stap naar een nieuwe groeifase binnen de organisatie zijn thans geen aandachtspunten, maar vormen de komende jaren voor de opleiding een uitdaging.

Na instemming van de panelleden is dit rapport vastgesteld door de voorzitter te Den Haag op 28 januari 2019.

3. INLEIDING

Het voorliggende beoordelingsrapport is de resultante van een zogeheten 'Beperkte Opleidingsbeoordeling' van de hbo-bacheloropleiding Toegepaste Psychologie van Hanzehogeschool Groningen, die op 18 oktober 2018 is uitgevoerd door een auditpanel van onafhankelijke deskundigen (zie bijlage IV voor een toelichting).

De beoordeling vond plaats in het kader van een clustervisitatie, waarbij hbo-opleidingen met een vergelijkbare onderwijsinhoud in één (sub)cluster in een bepaalde periode worden geïnspecteerd door auditpanels bestaande uit zoveel mogelijk dezelfde deskundigen. Bovengenoemde opleiding van Hanzehogeschool Groningen valt samen met diverse verwante opleidingen van andere onderwijsinstellingen in de visitatiegroep *HBO Toegepaste Psychologie groep 1*. De voorzitter van het auditpanel dat de opleiding Toegepaste Psychologie bij de Hanzehogeschool Groningen inspecteerde, heeft meerdere malen overleg gepleegd en afgestemd met de voorzitter van auditpanels die door een ander evaluatiebureau dan Hobéon zijn bediend in dit cluster.

Karakteristiek onderwijsinstelling

Hanzehogeschool Groningen (HG) verzorgt 85 bacheloropleidingen, 24 masteropleidingen en 10 Associate degrees. Deze opleidingen zijn ondergebracht in 18 schools. Het onderzoek van de hogeschool vindt onder andere plaats in drie Centres of Expertise en drie kenniscentra. De hogeschool richt zich op de strategische thema's *Energie, Healthy Ageing* en *Ondernemerschap*.

Eén van de schools is de Academie van Sociale Studies (SASS) waar naast de hbo-bachelor- en -masteropleiding *Social Work* en de Associate degree-opleiding *Ervaringsdeskundigheid in zorg en welzijn* ook de hbo-bacheloropleiding *Toegepaste Psychologie* onder valt.

Karakteristiek opleiding

De hbo-bacheloropleiding Toegepaste Psychologie (TP) is in 2007 gestart in een voltijdvariant in Groningen. TP leidt toegepast psychologen op die het gedrag van (groepen) mensen onderzoeken, beoordelen en beïnvloeden met behulp van psychologische kennis, methoden en instrumenten. Het betreft een brede opleiding. Afgestudeerden vervullen verschillende beroepsrollen (bijvoorbeeld trainer, voorlichter, coach, adviseur, assessor, onderzoeker) met name in de sectoren gezondheidszorg, human resource management, onderwijs en organisaties en bedrijven die zich bezighouden met duurzaam gedrag. De opleiding TP heeft ruim vijftig teamleden en rond de 800 studenten.

4. OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN

4.1. Beoogde leerresultaten

Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten beschrijven aantoonbaar het niveau (associate degree, bachelor of master) zoals gedefinieerd in het Nederlands kwalificatieraamwerk en de oriëntatie (hbo of wo) van de opleiding. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die vanuit het regionale, het nationale en het internationale perspectief door het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding. Voor zover van toepassing zijn de beoogde leerresultaten tevens in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving.

Bevindingen

Inhoud en oriëntatie beoogde leerresultaten

Studenten beschikken aan het eind van hun opleiding TP over de vier competenties uit het landelijke *Opleidingscompetentieprofiel Hbo bachelor Toegepaste Psychologie* uit 2009. Dit zijn de drie beroepscompetenties (i) *beoordelen* en (ii) *beïnvloeden van menselijk gedrag* en (iii) *uitvoeren van praktijkgericht onderzoek* en een generieke competentie (iv) *professioneel werken*. De theoretische kennis die TP-studenten meekrijgen in de opleiding, is vastgelegd in een internationaal gevalideerde en landelijk vastgestelde Body of Knowledge¹.

De missie en visie van de opleiding TP zijn naar aanleiding van de midterm review begin 2018 opnieuw vastgesteld: *De opleiding TP leidt studenten op tot professionals die gedrag kunnen onderzoeken, beoordelen en beïnvloeden. Zij werkt progressiegericht en onderstreept het belang van de psychologische basisbehoeften verbinding, autonomie en competentie. Zo werkt de opleiding als onderdeel van de Hanzehogeschool Groningen aan een duurzame wereld.* Het begrip *Progressiegericht werken* staat voor de opleiding centraal. TP wil haar leerprocessen zo ontwerpen dat studenten zoveel mogelijk *Autonomie, Verbondenheid* en het *Gevoel van competent zijn* ervaren (zie Standaard 2 – Onderwijsleeromgeving). Deze psychologische basisbehoeften vormen volgens de opleiding belangrijke bouwstenen voor de intrinsieke motivatie van studenten en daarmee van een optimale ontwikkeling van een startbekwame professional. In het curriculum waren deze elementen reeds aanwezig. Het auditpanel vindt het een sterk punt dat de opleiding TP haar missie en visie nu op heldere wijze en bottom-up heeft geëxpliciteerd.

De opleiding heeft volgens het auditpanel goed zicht op de beroepsrollen en de sectoren waar zij haar studenten tot nu toe, toe opleidde. Afgestudeerde TP'ers gaan voornamelijk aan het werk in de noordelijke regio en komen daar in een breed palet aan functies terecht. Bijvoorbeeld in de preventie of diagnostiek in de Gezondheidszorg, de re-integratie in de HRM, leerlingenbegeleiding in het Onderwijs en in organisaties en bedrijven die zich bezighouden met duurzaam gedrag. Een deel van de toegepast psychologen gaat daarnaast aan de slag als zelfstandig ondernemer.

Profilering

Het auditpanel waardeert de verbinding met en de consistente vertaling (zie ook Standaard 2 – Onderwijsleeromgeving) van de hogeschoolbrede speerpunten *Ondernemerschap, Healthy Ageing* en (in toenemende mate) *Energie*.

¹ De Body of Knowledge is gebaseerd op de internationaal erkende standaard van the British Psychological Society.

Het eerstgenoemde speerpunt heeft de opleiding TP zelfs in de vorm van een vijfde competentie *Ondernemend werken* toegevoegd aan haar profiel². Het auditpanel stelt vast, dat de opleiding TP zich nu hiermee onderscheidt van verwante opleidingen in Nederland.

Praktijkgericht onderzoek

Praktijkgericht onderzoek is een van de beoogde leerresultaten. Het auditpanel vindt de visie die de opleiding TP heeft op praktijkgericht onderzoek, helder: *De functie van praktijkgericht onderzoek is de (eigen) beroepspraktijk te verbeteren, innoveren of anderszins te ondersteunen door op basis van een gericht praktijkvraagstuk op systematische en methodologisch verantwoorde wijze zelfstandig kwalitatief en/of kwantitatief onderzoek te verrichten*. Studenten werken vanuit een solide psychologische kennisbasis aan praktijkgerichte, duurzame oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken en maken daarbij gebruik van nieuwe digitale technieken en instrumenten. Het onderzoek is altijd het middel om bijvoorbeeld tot een inzicht, advies of interventie te komen en is geen doel op zich. De competentie *Praktijkgericht onderzoeken* is één van de landelijke competenties die de opleiding TP hanteert. Het auditpanel stelt vast, dat praktijkgericht onderzoek stevig verankerd is in het profiel van de opleiding.

Internationale oriëntatie

Het auditpanel constateert dat *Interdisciplinair en (inter)nationaal samenwerken* als subcompetentie van de landelijke competentie *Professioneel werken* expliciet onderdeel uitmaakt van het profiel van de opleiding TP. De opleiding heeft daarnaast een duidelijke, eigen visie. Zij (i) beschouwt internationalisering als onderdeel van de vorming van alle studenten op het gebied van diversiteit, (ii) daagt studenten uit met een open blik naar verschillen tussen mensen te kijken, hun eigen referentiekader onder de loep te nemen en zich te ontwikkelen op het gebied van interculturele communicatie en (iii) wil zodoende sensitieve, zelfbewuste en maatschappelijk betrokken professionals opleiden die goed kunnen functioneren in een multiculturele samenleving (wereldburgerschap). Internationalisering kan hier volgens de opleiding aan bijdragen door het bieden van interculturele (inter)nationale ontmoetingen en ervaringen. Het kunnen lezen van Engelstalige literatuur ziet de opleiding bovendien als een vanzelfsprekende vaardigheid van alle TP-studenten.

Het auditpanel neemt waar, dat de opleiding TP op een zinvolle wijze betekenis verleent aan haar internationale contacten. Het aantal internationale contacten heeft de opleiding sinds 2011 uitgebreid en verstevigd (o.a. partners in België, Noorwegen, Finland, Aruba, Zwitserland en Spanje). Zij heeft daarin een bewuste keuze gemaakt voor betrouwbare partners in Noord- en West-Europa vanwege een vergelijkbaar niveau van de Engelse taal en omwille van didactische redenen die aansluiten bij de eigen visie³. Bovendien spelen er voor toegepaste psychologen interessante vraagstukken in het Caraïbische gebied.

De beoogde leerresultaten van de opleiding hebben een internationaal referentiekader. De Dublin Descriptoren en het Europees kwalificatieraamwerk liggen daaraan ten grondslag. Uit een matrix in de Onderwijs- en Examenregeling die de opleiding heeft opgesteld, blijkt welke leerresultaten welke Dublin Descriptoren afdekken.

Onderhoud beoogde leerresultaten

Het onderhoud van de beoogde leerresultaten vindt op verschillende wijzen plaats. De opleiding participeert bijvoorbeeld in het *Landelijk Opleidingsoverleg TP* en is derhalve structureel betrokken bij het formuleren van het landelijke opleidings- en beroepsprofiel, de competenties en de gemeenschappelijke kennisbasis.

² De opleiding heeft tevens het *HG/VNO-NCW MKB Noord kwaliteitslabel Ondernemen* (kwalificatie Ondernemende Professionals) toegekend gekregen.

³ In Scandinavië is men ver met de ontwikkeling van leergemeenschappen waarin thematisch aandacht besteed wordt aan een probleem of een casus en waar studenten vanuit verschillende opleidingen aan kunnen werken.

Daarnaast was de werkveldadviescommissie (WAC) die twee- à driemaal per jaar bijeenkomt, zo blijkt uit het auditgesprek, nauw betrokken bij het nieuwe landelijke opleidingsprofiel en ook bij de herziene missie en visie van TP. De actuele ontwikkelingen die het werkveld signaleert, pakt de opleiding aantoonbaar op.

De arbeidsmarkt van de toegepast psycholoog ontwikkelt zich sterk en de ontwikkeling en profilering van de opleiding TP is hier onlosmakelijk mee verbonden. De opleiding heeft haar eerste accreditatiecyclus doorlopen en het ontwikkelstadium waar zij zich nu in begeeft, leent zich er dan ook toe om een pas op de plaats te maken en te definiëren wat er voor nodig is om het onderwijs toekomstbestendig te maken (zie H6 – Aanbevelingen). In dit kader heeft het auditpanel met de opleiding onder meer gesproken over het aangaan van een meer duurzame verbinding en professionele relatie met het werkveld en het zodanig herzien van de samenstelling van de WAC dat deze een representatieve afspiegeling vormt van het sterk in verandering zijnde (toekomstige) beroepenveld. Het opleidingsplan op A3-formaat geeft richting aan de koers van de opleiding TP en bevat een groot aantal ambities. Het monitoren, trechteren en het durven maken van keuzes aansluitend bij haar speerpunten zijn thans geen aandachtspunten, maar vormen de komende jaren voor de opleiding een uitdaging.

Weging en Oordeel

Oordeel: goed

Het auditpanel komt bij deze standaard tot het oordeel 'goed', omdat de opleiding TP over een breed gedragen visie en missie beschikt die bottom-up tot stand zijn gekomen, en zich nadrukkelijk verbindt met de HG-thema's. De Groningse-kleur is voor het auditpanel duidelijk zichtbaar en door het hanteren van de extra competentie *Ondernemend werken* ook onderscheidend ten opzichte van verwante opleidingen in Nederland. Bovendien heeft de opleiding passende doelstellingen ten aanzien van praktijkgericht onderzoek en internationalisering die bovendien zijn geëxpliciteerd in de beoogde leerresultaten. Daarbij komt nog, dat de opleiding op een zinvolle wijze betekenis verleent aan haar internationale contacten.

Dat op niet al te lange termijn een strategische discussie nodig is voor de opleiding om zich voor te bereiden op het sterk in verandering zijnde werkveld en het onderwijs ook in dat kader toekomstbestendig te maken, doet naar de mening van het auditpanel niets af aan zijn positieve oordeel.

4.2. Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten zijn adequaat vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma. Hierbij wordt rekening gehouden met de diversiteit van de toegelaten studenten. De docenten zijn zowel inhoudelijk als didactisch voldoende deskundig om de opleiding te verzorgen en geven begeleiding. De onderwijsleeromgeving bevordert dat studenten op actieve wijze deelnemen aan de vormgeving van het eigen leerproces (*student-centred*). Opleidings specifieke voorzieningen worden beoordeeld, tenzij het gaat om instellingsbrede voorzieningen waarover bij de ITK al is gerapporteerd.

Bevindingen

Koppeling leerresultaten en programma

De opleiding TP heeft de beoogde leerresultaten (zie Standaard 1 – Beoogde leerresultaten) ofwel (deel)competenties op een transparante wijze nader uitgewerkt in leeruitkomsten (op cursusniveau). De studiehandleidingen maken vervolgens voor studenten inzichtelijk op welk niveau zij aan welke competentie werken en wat de cursusspecifieke leerdoelen zijn.

Inhoud en vormgeving programma

Het onderwijs van de opleiding TP kent een major-minor structuur. Het programma in Jaar 1 en 2 biedt studenten een brede basis van algemene psychologische kennis en vaardigheden en is ingericht op basis van de vijf leerlijnen: integraal, conceptueel (o.a. Body of Knowledge), vaardigheden, studieloopbaan en professionele vaardigheden (alleen in het eerste jaar). De opleiding zorgt voor een opbouw in niveaus, zodat studenten in toenemende mate zelfstandig in staat zijn steeds complexere opdrachten uit te voeren. In de loop van Jaar 2 werken studenten aan reële opdrachten met externe opdrachtgevers. In Jaar 3 kunnen zij één van de vijf routes binnen het Keuzesemester I kiezen (zie Figuur 1 – Schematisch programmaoverzicht). Daarna kiezen studenten voor een stage en geven zij invulling aan *Keuzesemester II* in de vorm een minor⁴ of een tweede stage. Studenten sluiten de opleiding in de tweede helft van Jaar 4 af met de cursus *Afstudeeropdracht* (zie Standaard 3 – Toetsing).

Jaar	Blok 1	Blok 2	Blok 3	Blok 4
1 - Propedeuse	15 EC	15 EC	15 EC	15 EC
2	15 EC	15 EC	15 EC	15 EC
3	Keuzesemester I (30 EC) <ul style="list-style-type: none"> • Arbeid en Organisatie • Arbeid en Gezondheid • Jeugd • Healthy Ageing • Duurzame samenleving		Stage of keuzesemester II (30 EC)	
4	Stage of keuzesemester II (30 EC)		o.a. SLB en vrije ruimte (8 EC) + Afstudeeropdracht (24 EC)	

Tabel 1 – Schematisch programmaoverzicht

Profilering

Het auditpanel is onder de indruk van de wijze waarop de opleiding TP actief invulling geeft aan een leergemeenschap, waarin studenten, docentonderzoekers en professionals uit het regionale werkveld samen leren en werken rond de HG-speerpunten *Ondernemerschap*, *Healthy Ageing* en *Energie* (zie Standaard 1 – Beoogde leerresultaten) en waarin zij elkaar inspireren en uitdagen. TP-studenten en docentonderzoekers zijn aan diverse innovatiewerkplaatsen en lectoraten verbonden en pakken daar praktische vraagstukken aan. De intensiteit bouwt de opleiding naar mate de studie vordert op en nieuwe kennis komt direct beschikbaar. In 2016-2017 is 19% van de studenten afgestudeerd bij een kennis- of innovatiewerkplaats of lectoraat.

⁴ TP-specifieke minoren zijn de minor *Toegepaste Psychologie*, de minor *Werkcoach* en de internationale minor *Applied Positive Psychologie*.

Voorbeelden van de uitwerking van HG-speerpunten	
Ondernemerschap	<ul style="list-style-type: none"> • Een lector die het auditpanel sprak op de TP-markt, noemde dat het lectoraat studenten stimuleert om zelf initiatieven te nemen en indien studenten zelf met initiatieven komen, dan is daar zonder meer ruimte voor. • De wijze waarop het studentenhoofdstuk is vormgegeven getuigt ook van ondernemerschap bij de student. Zij hadden de vrije hand in de gekozen onderzoeksmethode en de verslaglegging daarvan. • Bij de cursus <i>Assessmentadvies aan organisaties</i> in Jaar 2 staan de subleeruitkomsten van de competentie 'ondernemend werken' centraal. De docent beoordeelt als de externe opdrachtgever studenten op de toegevoegde waarde en de onderbouwing van het advies in het adviesrapport en tijdens de presentatie. • Een student heeft in het kader van de <i>gedragsinterventies: trainen en voorlichten</i> zelf een opdracht verworven. Hij ontwerpt een training 'signaleren van seksueel ongewenst gedrag' voor barpersoneel in het verlengde van de landelijke campagne 'ben jij oké?' van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.
Healthy Ageing	<ul style="list-style-type: none"> • LIV is een succesvolle webapp die binnen de huisartsenpraktijk door de POH-GGZ in een blended traject op maat wordt ingezet bij de begeleiding van mensen met milde psychische klachten om hun veerkracht en zelfmanagement te verhogen (e-mental health). De app waarvan studenten en docenten van TP de inhoud ontwikkelen binnen een innovatiewerkplaats, is op verschillende plekken in het curriculum met het onderwijs vervlochten. Het auditpanel is hiervan onder de indruk. • Het curriculum van de hbo-bacheloropleiding TP sluit aan bij de door haar mede ontwikkelde hbo-masteropleiding <i>Healthy Ageing professional</i>.
Energie	Ook aan het HG-speerpunt <i>Energie</i> levert Toegepaste Psychologie vanuit haar psychologische invalshoek een waardevolle bijdrage. Uit de TP-markt die het auditpanel bijwoonde, blijkt dat TP zich ten aanzien van dit thema richt op het onderzoeken en bevorderen van duurzaam gedrag. De leerroute <i>Sustainable Society</i> draait hier om. Jaarlijks zijn circa 25 studenten betrokken bij het onderzoek van het Kenniscentrum <i>Energie</i> .

Tabel 2 – Voorbeelden uitwerking van HG-speerpunten in het programma

De verbinding met de HG-speerpunten is niet alleen binnen het eigen onderwijs, maar ook in de bijdragen aan andere opleidingen, innovatiewerkplaatsen en lectoraten zichtbaar⁵. Daarnaast volgen professionals het extra-curriculaire onderwijs van de opleiding TP en benutten de kennis binnen hun eigen organisaties. De kennis en kunde van de opleiding voegt in verschillende vakgebieden en praktijkvraagstukken zichtbaar waarde toe (bijvoorbeeld de LIV-app zie Tabel 2), zoals de opleiding dat zelf noemt in haar Zelfevaluatie: *TP werkt*.

Het auditpanel geeft de opleiding in overweging om nog eens na te gaan of de studenten in Jaar 1 en 2 systematisch in aanraking worden gebracht met alle werkvelden die TP aan gaan (zie H6 – Aanbevelingen).

Praktijkgericht onderzoek

Het auditpanel waardeert de mooie opbouw van de onderzoekslijn in het programma. Studenten komen gedurende de verschillende studiejaren op meerdere momenten separaat (o.a. Statistiek en Informatievaardigheden) en geïntegreerd in andere vakken op een gedegen wijze in aanraking met praktijkgericht onderzoek. Wel vraagt de opleiding zich af of de inhoud van deze lijn nog aansluit bij wat de afstudeeropdrachten van de studenten vragen (bijvoorbeeld meer aandacht voor het ontwerpgericht onderzoek en het werken alternatieve dataverzamelmethode). De opleiding is dit studiejaar voornemens om door middel van focusgroepen met diverse stakeholders te inventariseren of herijking van de onderzoekslijn in dit kader nodig is.

⁵ Docent-onderzoekers van TP zijn bijvoorbeeld betrokken bij de innovatiewerkplaats *Begeleid Leren*, het Living Lab *Healthy Workplace* en de lectoraten *Communication, Behaviour & the Sustainable Society* en *Personalised Digital Health*.

Dit sluit aan bij de bevindingen van het auditpanel ten aanzien van de eindwerken die het voorafgaand aan het locatiebezoek bekeek (zie Standaard 4 – Gerealiseerde leerresultaten). Het auditpanel steunt dan ook dit initiatief van de opleiding.

In het gehele curriculum legt de opleiding structureel de verbinding tussen onderwijs en onderzoek. Zo zijn docenten bij tien lectoraten en zeven innovatiewerkplaatsen actief en is een stijgend percentage studenten (nu circa 50%) in de eindfase van hun studie (o.a. opdrachten in de vrije ruimte en op het gebied van gedragsinterventies en gedragsbeïnvloeding bij samenlevingsvraagstukken) en circa 20-30% van de studenten in de afstudeerfase betrokken bij het onderzoek van de lectoraten. Andere voorbeelden van deze verbinding zijn het behandelen van relevante artikelen en publicaties van lectoraten in de lessen, het verzorgen van hoor- en werkcolleges door lectoren en/of docent-onderzoekers en betrokkenheid van lectoren bij de ontwikkeling van onderwijs en het begeleiden en beoordelen van afstudeerders (zie ook § Profilerings t.a.v. de HG-thema's).

Internationalisering

Studenten volgen onderwijs, lopen stage of studeren af 'all over the world'. Vrijwel alle conceptuele cursussen hanteren daarom een lijst met Engelse termen. Daarnaast schrijft de opleiding TP Engelstalige boeken en artikelen voor. Internationalisering is voor de opleiding echter meer dan alleen het lezen van Engels en het studeren in het buitenland, het is onderdeel van vorming van alle studenten op het gebied van diversiteit (zie ook Standaard 1 – Beoogde leerresultaten). De cursus wereldburgerschap is een voorbeeld van een concretisering van deze visie. Internationalisering krijgt zoals de opleiding dat beoogt, een passende plaats in het curriculum, zo neemt het auditpanel op basis van de studiehandleidingen waar.

Visie op onderwijs

Hoewel uit de auditgesprekken blijkt, dat niet alle studenten de term *Progressiegericht werken* (zie Standaard 1 – Beoogde leerresultaten) kennen, zijn zij wel op de hoogte van de daaronder vallende begrippen. Zo kunnen studenten door onder meer keuzes in activiteiten in de studieloopbaanbegeleiding, keuzes in de inhoud van projectopdrachten, het keuzeonderwijs en het honoursprogramma actief deelnemen aan de vormgeving van het eigen leerproces (student-centred). Studenten zijn daar tijdens de studie in toenemende mate zelf verantwoordelijk voor (*Autonomie*). Het *Gevoel van competent zijn* realiseert de opleiding door het geven van vertrouwen en feedback en –forward te differentiëren naar het type student. De opleiding stimuleert de eigen progressie van studenten en zet zelfs ouderejaarsstudenten voor de klas, zo blijkt uit het gesprek met studenten. Daarnaast maakt de opleiding werk van de binding van de student (*Verbondenheid*) door community-vorming (zie § Studentbetrokkenheid en § Docententeam).

In het collegejaar 2017-2018 is geëxperimenteerd met diverse vormen van *actieve participatie* en aanwezigheidsplicht, waardoor ook in dat opzicht de verantwoordelijkheid voor het leerproces meer bij de student wordt gelegd. Het auditpanel vindt in dit kader enige mate van extrinsieke naast intrinsieke motivatie niet verkeerd.

Ook het docententeam is volop bezig aan de realisatie van de onderwijsvisie. In het opleidingsjaarplan 2018-2019 op A3-formaat staat de visie centraal, de visie is structureel onderwerp van gesprek in verschillende (in)formele overlegvormen en een twintigtal medewerkers nam deel aan de training *Progressiegericht werken*.

Studiesucces

Het auditpanel heeft waardering voor de maatregelen die de opleiding TP treft om de uitval in de propedeuse te verlagen en het studiesucces te verbeteren. Voorbeelden daarvan zijn de introductie van propedeusecoaches (ouderejaarsstudenten), de mogelijkheid tot deelname aan de studentmanagementgroep (groepsgewijs bevorderen van de studievoortgang), het instellen van de studiegroep TPV6 (in beeld hebben en houden van langstudeerders en verhogen studietempo) en de start van het project 'De eerste 100 dagen' (analyse van uitval en herinrichting start studie). Ook studenten zijn positief over deze initiatieven van de opleiding. De maatregelen hebben het afgelopen studiejaar aantoonbaar geleid tot rendementsverbeteringen, zo stelt het auditpanel op basis van een nadere uitwerking vast.

Studentbetrokkenheid

De opleiding TP vindt 'eerlijkheid' ofwel het gesprek (open en kritisch) met elkaar durven aangaan en het willen verbeteren een belangrijk uitgangspunt van haar kwaliteitscultuur. Dit uit zich onder meer in de wijze waarop zij studenten betreft bij haar kwaliteitszorg. Zo werkt de opleiding bijvoorbeeld met lesgroepvertegenwoordigers per klas die eenmaal per blok gezamenlijk het onderwijs evalueren. In de studiehandleiding is voor alle studenten daarnaast te lezen hoe de opleiding werkt aan verbetering op de door hen aangedragen ontwikkelpunten. Uit het auditgesprek blijkt een grote betrokkenheid van de studenten en daarnaast ook van de studievereniging.

Het auditpanel spreekt in dit kader ook zijn waardering uit voor de wijze waarop het studentenhoofdstuk in de Zelfevaluatie tot stand is gekomen (zie Bijlage II – Programma, werkwijze en beslisregels) en de transparante bevindingen die daarin zijn opgenomen. Verbeterpunten die studenten bijvoorbeeld noemen zijn: *Kleine overlappende vakken samenvoegen, balans werkdruk (o.a. periode 3 in jaar 1 en 2), meer kalibratie van de beoordeling van docenten, meer binding in jaar 3 en 4, de mate van samenwerking en het grote aantal groepsopdrachten in het onderwijs en rekening houden met registraties na de studie.* Uit het auditgesprek blijkt dat de opleiding deze verbeterpunten ook op haar netvlies heeft en in overleg met de studenten werkt hieraan werkt.

Docententeam

Het team van docenten is een hechte groep, waarbinnen ruimte is voor eigen inkleuring en dat zich kenmerkt door een laagdrempelig contact onderling en met studenten. Het auditpanel stelt op basis van de documentatie vast, dat de docenten in vaste dienst bij de opleiding TP nagenoeg allemaal mastergeschoold zijn, relevante ervaring hebben in het werkveld en/of expertise in het doen van onderzoek en beschikken over een de basis didactische bekwaamheid (BDB). Vrijwel alle docenten hebben daarnaast een basiskwalificatie examinering (BKE) behaald. Binnen het docententeam zijn acht gepromoveerden, drie promovendi en twee docenten zijn in de afgelopen jaren doorgegroeid tot lector. Zoals gebleken uit de auditgesprekken en uit het docentenoverzicht vullen docenten elkaar aan in hun vakkennis en expertise.

Professionalisering en continue verbetering zijn onderdeel van de kwaliteitscultuur binnen het team van de opleiding TP. Vrijwel alle docenten maken deel uit van een intervisiegroep, op studiedagen wordt kennis uitgewisseld, docenten houden vakliteratuur bij en bezoeken regelmatig congressen. Daarnaast werkt de opleiding veel met gastsprekers, alumni- en opdrachtgevers uit het werkveld.

In de kleine opleiding werd consensus toe nu toe veelal in samenspraak bereikt en zijn informele lijnen en afspraken gebruikelijk. Nu de organisatie zich verder ontwikkelt en groeit in aantal, is deze overlegcultuur niet meer houdbaar. Een volgende stap is om de organisatie nog efficiënter, leaner en op meer formele wijze in te richten, en daarbij elkaar vertrouwen te geven en bevoegdheden te gunnen (zie H6 – Aanbevelingen).

Opleidingsspecifieke voorzieningen

Het niveau van de opleidingsspecifieke voorzieningen is toereikend. De afgelopen jaren is blended learning, als didactisch hulpmiddel, onderdeel uit gaan maken van het onderwijs. In het komende jaar zal de focus van de opleiding TP komen te liggen op het uitbouwen van de inzet van digitale leermiddelen die het leren van de student versterken. De opleiding maakt reeds gebruik van nieuwe digitale technieken en instrumenten.

Weging en Oordeel

Oordeel: goed

Het auditpanel komt bij deze standaard tot het oordeel 'goed', omdat de HG-speerpunten integraal zijn verweven en consistent zijn uitgewerkt in het opleidingsprogramma en de wisselwerking tussen onderwijs en onderzoek bij TP sterk is. De opleiding hanteert daarnaast een mooie onderzoeksleerlijn en zij stimuleert wereldburgerschap onder meer door internationale studentmobiliteit. Daarbij komt nog dat het auditpanel onder de indruk is van de teamspirit en de betrokkenheid van docenten en studenten in de leergemeenschap. Tot slot krijgt *Progressiegericht werken* zichtbaar en op een zinvolle wijze vorm binnen het programma.

Dat de opleiding nog kan groeien naar een volgende fasen doet volgens het panel niets af aan zijn positieve oordeel. Het betreft een logische vervolgstap in de verdere ontwikkeling van de opleiding en haar organisatie.

4.3. Toetsing

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Toelichting NVAO: De beoordeling is valide, betrouwbaar en voldoende onafhankelijk. De eisen zijn helder voor de studenten. De kwaliteit van de tentaminering en examinering wordt voldoende gewaarborgd en voldoet aan de wettelijke deugdelijkheidsvereisten. De toetsen ondersteunen het eigen leerproces van de student.

Bevindingen

Toetssysteem

De opleiding TP heeft haar toetssysteem herzien en ingericht conform het toetsbeleid van de academie en van de hogeschool. Voor alle cursussen heeft zij nu leeruitkomsten geformuleerd en/of leerdoelen aangescherpt, en ontwikkelde zij toetsplannen en toetsmatrijzen. Het systeem van toetsing omvat alle beoogde leerresultaten. Dit is zichtbaar in de curriculumtabellen, de toetsplannen en de spreadsheet die de opleiding heeft opgesteld. Voor alle cursus-leeruitkomsten is duidelijk hoe deze bijdragen aan het behalen van de beoogde leerresultaten. In de studiehandleidingen maakt de opleiding daarnaast de leeruitkomsten en beoordelingscriteria voor de cursus voor studenten inzichtelijk en is voor hen transparant op welk niveau aan welke beroepscompetentie zij in de cursus werken.

De opleiding hanteert in het kader van de validiteit de noodzakelijke diversiteit in bij de leerdoelen passende toetsvormen, te weten schriftelijke tentamens (o.a. via landelijke toetsdatabank), vaardigheidstoetsen of beroepsproducten. Docenten kalibreren vrijwel iedere toets voorafgaand aan het beoordelingsmoment. Bij twijfel raadplegen examinatoren collega's en bij grote afwijkingen in slagingspercentage vragen zij de toetsingscommissie om advies.

Hoewel het bij de opleiding TP ook gebruikelijk is bij het samenstellen van een toets gebruik te maken van het vier-ogenprincipe, is uit de auditgesprekken gebleken dat deze check op informele wijze tot stand komt en dus afhankelijk is van de cursuseigenaar die het vak en de toets ontwikkelt. Het formaliseren van het vier-ogenbeleid bij het opstellen van een toets vindt het auditpanel een aandachtspunt.

Het auditpanel heeft tijdens het locatiebezoek diverse toetsen uit verschillende studie jaren ingezien (o.a. Gespreksvoering, Gedragsbeïnvloeding en Praktijkgericht onderzoek). De toetsen hebben een passende inhoud en sluiten aan bij het tussentijdse niveau dat van de studenten verwacht mag worden. De vraagstelling is daarnaast correct en toetsmatrijzen worden toegepast. In een toets is de profilering van de opleiding voor het auditpanel zelfs herkenbaar. Voor de module 2.3 'Praktijkgericht onderzoek' bijvoorbeeld hanteert de opleiding een heldere checklist, is het beoordelingsformulier adequaat uitgewerkt en zijn de beslisregels transparant. De uitwerking van de opdracht in ogenschouw genomen, is de gebruikte literatuur relevant en de verantwoording van het onderzoek netjes opgezet. Wel vraagt het auditpanel zich af of het een individueel in plaats van een groepsproduct zou moeten zijn.

Examen- en toetscommissie

De academiebrede examencommissie (EC) bestaat uit ten minste drie leden, de voorzitter daaronder begrepen, afkomstig uit de diverse bacheloropleidingen of opleidingsvarianten. Zij heeft een belangrijke taak in het bewaken van de kwaliteit van de opleiding en het borgen van het eindniveau. Zij hield zich de afgelopen jaren vooral bezig met de borging van de voorkant van het toetssysteem, onder meer de betrokkenheid bij het nieuwe format van de Onderwijs- en Examenregeling, het formuleren van een fraudeprotocol en de aanwijzing van examinatoren.

Uit het auditgesprek bleek dat de EC de controle op hbo-waardigheid adequaat, maar op indirecte wijze uitvoert. Zij stelt bijvoorbeeld eisen aan de professionaliseringsslag van examinatoren en de werkwijze van afstudeerchecks.

Het auditpanel kan zich voorstellen dat de EC bijvoorbeeld steekproefsgewijs ook zelf inzicht krijgt in de inhoudelijke kwaliteit van het afstudeer-programma, zeker gezien de verbetermogelijkheden die het auditpanel aantroef in de eindwerken (zie Standaard 4 – Gerealiseerde leeruitkomsten). Dit gaat verder dan alleen de kwaliteitsborging van het proces, de transparantie op het beoordelingsformulier en het niveau van de individuele toetsing. Deze bevindingen sluiten aan bij de thema's *het afmaken van de borgingscyclus (check en act)* en *zicht krijgen op de kwaliteit van het gehele toetsprogramma* die op de borgingsagenda van de EC staan.

De TC heeft in opdracht van de EC de taak om de goede werking van de toetscyclus en de onderlinge afstemming tussen de toetsing van onderdelen in het curriculum te bewaken. Zij controleert bijvoorbeeld alle toetsen aan de hand van een checklist op eindniveau in een driejaarlijkse cyclus en voert met docenten steekproefsgewijs toetschecks uit. Ook uit het auditgesprek bleek, dat de rol van de TC nu verschuift van controle naar sparringpartner. Het auditpanel vindt dit een mooie ontwikkeling. Aandachtspunten volgens de TC zijn (i) het herijken van de hoeveelheid toetsen om de studeerbaarheid van studenten en de werkbaarheid voor docenten te vergroten en (ii) het versterken van formatief toetsen als onderdeel van de didactische aanpak. Net als de opleiding vindt het auditpanel dit passen binnen de beoogde progressiegerichte benadering (zie Standaarden 1 en 2 – Beoogde leerresultaten en Onderwijsleeromgeving).

Afstudeerprogramma

De vijf beroepscompetenties van de toegepast psycholoog (zie Standaard 1 – Beoogde leerresultaten) realiseren studenten op eindniveau in het afstudeerprogramma (zie onderstaande figuur).

Competentie	Cursus	Toetsvorm
Beoordelen van gedrag	Ontwikkelingsgericht assessen	Projectopdracht (4EC) Schriftelijk tentamen (1EC)
	Testgebruik II: intelligentieonderzoek	Vaardigheidstoets (2 EC) Projectopdracht (3EC)
Beïnvloeden van gedrag	Gedragsinterventies: trainen en voorlichten	Criterium gericht interview (5EC)
	Gedragsinterventies: coachen en begeleiden	Criteriumgericht interview (5EC)
Ondernemend werken	Stage	Criteriumgericht interview (29 EC)
Professioneel werken • interdisciplinair en (inter)nationaal samenwerken • reflectief vermogen • ethisch sensitieve handelswijze	Stage	Criteriumgericht interview (29 EC)
Professioneel werken • helder redeneren • kritisch brongebruik	Afstudeeropdracht	Criteriumgericht interview (1 EC) Opdracht (23 EC)
Praktijkgericht onderzoek	Afstudeeropdracht	Criteriumgericht interview (1 EC) Opdracht (23 EC)

Figuur 3 – Schematisch overzicht afstudeerprogramma TP

De gespreksonderwerpen die de opleiding TP op haar netvlies heeft staan in de verdere verbetering van het afstudeerprogramma, vindt het auditpanel zinvol. Het betreft de discussie over de verscheidenheid aan opdrachten met verschillende mate van complexiteit en de vertaling daarvan naar een cijfer, het op vergelijkbare wijze hanteren van het vier-ogen-principe bij alle afstudeereenheden, het zoeken naar een juiste balans tussen een zorgvuldige beoordeling en een realistische tijdsinvestering en de archivering van eindwerken. Eenmaal per

semester neemt een twintigtal docenten deel aan een ijkingsoverleg, waarbij zij de afstudeeropdracht met elkaar kalibreren. Daarnaast kalibreert de opleiding TP ook met verwante opleidingen van andere onderwijsinstellingen.

De transparantie van de beoordelingscriteria en de bijbehorende normering zoals weergegeven op het beoordelingsformulier van de afstudeeropdracht vindt het auditpanel voor verbetering vatbaar. Hoewel de opleiding een holistische benadering als uitgangspunt neemt en het formulier daar aantoonbaar op heeft ingericht, acht het auditpanel met name de definities van de normering en de schaal 'twijfel' en de mogelijkheid tot compensatie indien een aantal 'twijfels' wordt gescoord, onduidelijk. De auditgesprekken en de documentatie die het auditpanel van het toetsstelsel heeft ingezien, tonen aan dat de opleiding gedurende de studie kritisch beoordeelt en producten van studenten daadwerkelijk, ook in de afstudeerfase, zo nodig afkeurt. Doch het beoordelingsformulier biedt in dit kader ruimte voor interpretatie. Een andere inrichting van het beoordelingsformulier zou de beheersing van de vereiste criteria scherper in beeld kunnen brengen. Hier ligt dan ook volgens het auditpanel een verbeterpunt (zie H6 – Aanbevelingen).

Weging en Oordeel

Oordeel: voldoende

Het auditpanel komt bij deze standaard tot het oordeel 'voldoende', omdat de opleiding TP structureel aandacht heeft voor en werk maakt van de kwaliteitsborging en -verbetering van het toetsen en beoordelen. Er is sprake van validiteit en diversiteit van toetsing, een heldere onderbouwing van de beoordelingen en inzet van het vier-ogenprincipe op (in)formele wijze. De EC zou nog aan daadkracht kunnen winnen door niet alleen te sturen op de kwaliteitsborging van het proces, maar ook zelf zicht te krijgen op de inhoud van het afstudeerprogramma. Op deze wijze kan zij nog sterker invulling geven aan haar onafhankelijke rol. Daarnaast vindt het auditpanel de transparantie van de beoordelingscriteria van de afstudeeropdracht en de bijbehorende normering voor verbetering vatbaar.

4.4. Gerealiseerde leerresultaten

Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het realiseren van de beoogde leerresultaten blijkt uit de uitkomsten van toetsen, de eindwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren.

Bevindingen

Gerealiseerd eindniveau

Oordeel panel

Vóór aanvang van het locatiebezoek ontving het auditpanel een lijst met eindwerken van de opleiding TP van de afgelopen twee jaar. Daaruit heeft het auditpanel bij vijftien afgestudeerden het palet aan eindwerken met een variatie in het eindcijfer gekozen en voorafgaand aan het locatiebezoek bestudeerd. Van vijf afgestudeerden bekeek het auditpanel het gehele palet aan eindwerken en van de overige afgestudeerden bekeek het auditpanel de afstudeeropdracht.

Het auditpanel vond alle eindwerken die het bekeek, op één afstudeeropdracht na, van het niveau dat van een hbo-bachelorstudent verwacht mag worden. Het kon zich bij deze eindwerken vinden in de beoordeling en het bijbehorende cijfer. De beoordelingen zijn bij het merendeel van de studenten navolgbaar ingevuld, met in ieder geval feedback en soms ook feedforward. Bij de afstudeeronderdelen 'Beoordelen en Beïnvloeden van Gedrag' vindt het auditpanel de trainingen mooi uitgewerkt en de doelgroep en probleemanalyse van voldoende inhoudelijk niveau. Het merendeel van de ontwikkelde trainingen of cursussen is direct van meerwaarde voor de praktijkpartner. Het auditpanel is daarnaast positief over de grote verscheidenheid aan organisaties waar studenten stage lopen, de gedegen stagebegeleiding en de structurele betrokkenheid van de opleiding daarbij. In de stage laten studenten een passend niveau van professional werken zien.

De mogelijkheden tot verbetering die hieronder volgen, hebben volgens het auditpanel met name betrekking op de afstudeeropdracht, maar ook wel op de andere eindwerken die het auditpanel heeft ingezien (zie Standaard 3 – Toetsing):

- Over de gehele linie vindt het auditpanel het psychologische gehalte in het theoretisch kader ofwel de diepgang en de onderbouwing van het literatuuronderzoek voor verbetering vatbaar (zie H6 – Aanbevelingen). Het door de opleiding recent bijgestelde criterium op het beoordelingsformulier van *het aandragen van een theoretisch kader naar een passend en het op de juiste wijze toepassen van het theoretisch kader* zou voor studenten duidelijker moeten maken wat hieromtrent van hen verwacht wordt.
- Het auditpanel is aansluitend bij de keuze van de opleiding voor *Progressiegericht werken* en daaronder vallend *Autonomie* positief over de vrijheid die de opleiding haar studenten biedt in de keuze voor een onderzoeksmethodiek. Het auditpanel vroeg zich wel af of het docententeam al deze (nieuwe) onderzoeksmethodieken⁶ kan overzien en beheersen om studenten daarin zorgvuldig te begeleiden en te beoordelen (zie H6 – Aanbevelingen).
- Het niveau van reflectie op de onderzoeksmethoden in verschillende eindwerken is tevens een aandachtspunt. Uit het auditgesprek blijkt dat in het eindgesprek hier expliciet aandacht voor is. De opleiding zou dit beter zichtbaar kunnen maken op het beoordelingsformulier.
- Een klein verbeterpunt is de schrijfvaardigheid van de studenten. Dit betreft zowel het aanbrengen van structuur in een rapportage als stijl en de spelling en grammatica. De opleiding zou de ontvankelijkheidseis ten aanzien van de schrijfvaardigheid wellicht strikter kunnen hanteren.

⁶ Voorbeelden die tijdens de visitatie genoemd zijn, zijn design thinking, appreciative inquiry of story telling.

Functioneren in de praktijk

Het auditpanel stelt op basis van de door de opleiding verstrekte informatie vast, dat afgestudeerden terechtkomen in de beroepsrollen en in de sectoren die de opleiding ook beoogt (zie Standaard 1 – Beoogde leerresultaten). Van de 16 studenten die in mei 2018 hun diploma ontvingen, hadden er bijvoorbeeld al negen betaald werk als toegepast psycholoog, een alumnus begint voor zichzelf, vijf van hen studeren door en voor een alumnus ligt alles nog open. Het overzicht dat de opleiding structureel bijhoudt, toont aan dat zij haar alumni goed in beeld heeft.

De opleiding TP hoort van werkgevers terug dat toegepast psychologen van toegevoegde waarde zijn als breed inzetbare experts in het onderzoeken, beoordelen en beïnvloeden van gedrag. In het gesprek met de werkveldvertegenwoordigers typeren zij TP-studenten als verbindende, open en proactieve professionals die binnen en tussen organisaties bruggen weten te slaan, onconventioneel kunnen denken, de theorie met de praktijk kunnen verbinden en betrokken en gepassioneerd zijn in hun vak. In toenemende mate krijgen zij een gewaardeerde plaats in het bestaande functiehuis naast psychologen. De snel veranderende maatschappelijke context vraagt om alumni met een ondernemende, creatieve en professionele houding. Elementen die volgens de opleiding en het auditpanel duidelijk herkenbaar zijn in de beoogde leerresultaten van de opleiding.

Weging en Oordeel

Oordeel: voldoende

Het auditpanel komt bij deze standaard tot het oordeel 'voldoende', omdat zij de inhoudelijke complexiteit en de uitwerking van het praktijkgericht onderzoek van nagenoeg alle eindwerken die het heeft ingezien, passend vindt bij het gegeven cijfer en het betreffende opleidingsniveau. Het werkveld uitte zich daarnaast positief over de kwaliteit en het functioneren van de alumni. Aandachtspunten vindt het auditpanel de diepgang en de onderbouwing van het literatuuronderzoek en de reflectie op de onderzoeksmethoden in de afstudeeropdracht en het beheersen en zorgvuldig begeleiden van studenten die in hun afstudeeropdracht gebruikmaken van uiteenlopende onderzoeksmethodieken.

5. ALGEMEEN EINDOORDEEL

Het beoogde leerresultaten, waaronder de Groningse kleur en de herziene visie en missie van de opleiding ten aanzien van *Progressiegericht werken*, en het opleidingsplan op A3-formaat geven aantoonbaar richting aan de koers van de opleiding TP. De opleiding heeft veel ambities, waarvan een groot deel al in gang is gezet. Daarbij is het aanbrengen van focus en het maken van keuzes en daarbij het inrichten en benutten van een duurzame relatie met het werkveld alsook een volgende stap in de inrichting van de organisatie naar een 'volwassen' opleiding, ook volgens het docententeam, essentieel.

Het docententeam beschikt over een enorme teamgeest. Wat het team doet is passievol en voert zij uit met veel betrokkenheid. Voorbeelden daarvan zijn onder meer de invulling van de HG-speerpunten in de onderwijsleeromgeving, het draagvlak en de uitwerking van *Progressiegericht werken* en een holistische benadering in het beoordelen van toetsen. Ook het gerealiseerde eindniveau voldoet in algemene zin aan het niveau dat van een hbo-bachelorstudent verwacht mag worden. Het snel veranderende werkveld vraagt om alumni met een ondernemende, creatieve en professionele houding.

Het gesprek met elkaar durven aangaan en de wil om te verbeteren zijn kenmerkend voor de kwaliteitscultuur van de opleiding TP. In het verlengde van *Progressiegericht werken* maakt ook intrinsieke motivatie van alle betrokkenen daar onmiskenbaar onderdeel vanuit. De nabijheid van docenten voor studenten en de betrokkenheid van studenten bij de opleiding is groot. De opleiding voldoet volgens het auditpanel zondermeer aan de basiskwaliteit en steekt daar op een aantal thema's bovenuit.

De volgende twee thema's verdienen volgens het auditpanel in ieder geval een plaats op de verbeteragenda van de opleiding:

- De EC zou naar het oordeel van het auditpanel niet alleen af moeten gaan op de expertise van de docenten, maar zich zelf een mening moeten vormen over de inhoud van de eindwerken. Op deze wijze komt zij sterker in control op de kwaliteitsborging van het gerealiseerde eindniveau.
- Verdere verbetering van de kwaliteit van de afstudeeropdrachten is daarnaast mogelijk. Dit betreft vooral de diepgang van het literatuuronderzoek en de reflectie op de onderzoeksmethoden in de afstudeeropdracht, en het beheersen en zorgvuldig begeleiden van studenten die in hun afstudeeropdracht gebruik maken van uiteenlopende onderzoeksmethodieken.

De opleiding TP heeft haar eerste accreditatiecyclus doorlopen. Het toekomstbestendig maken van het onderwijs (onder meer het inspelen op grote wijzigingen in het werkveld) en de doorontwikkeling van de organisatie (van alles bespreken met elkaar naar taak- en functieverdeling, en elkaar bevoegdheden gunnen) zijn ontwikkelthema's die op termijn aandacht vragen.

Op grond van de beslisregels van de NVAO komt het auditpanel voor de opleiding Toegepaste Psychologie tot 'goed' voor de standaarden 1 en 2 en tot 'voldoende' voor de standaarden 3 en 4. Alles overwegend komt het auditpanel voor de opleiding als geheel tot het oordeel 'voldoende'. Het adviseert de NVAO dan ook de opleiding te accrediteren voor een periode van zes jaar.

6. AANBEVELINGEN

Het panel formuleert op basis van zijn bevindingen op de volgende twee thema's aanbevelingen:

Toekomstbestendig

Het auditpanel geeft de opleiding in overweging met een aangepaste samenstelling van de werkveldadviescommissie eventueel aangevuld met lectoren een strategische discussie te voeren om beter zicht te krijgen op het toekomstige werkveld van de toegepaste psycholoog, de toegevoegde waarde van de TP'er in de verschillende werkvelden en de wijze waarop de opleiding duurzame relaties met het werkveld kan opbouwen. Onderdeel hiervan kan zijn: een prospectieve risicoanalyse maken⁷: Naar de toekomst kijken en kansen en bedreigingen daaruit signaleren in plaats van terugkijkend analyseren.

In dit kader zou de opleiding docenten ook actief kunnen laten participeren in het werkveld (bijvoorbeeld door docentstages). Op deze wijze krijgen zij ook zelf een beeld hoe het er in de praktijk aan toe gaat.

Het auditpanel geeft in overweging om bijvoorbeeld in samenspraak met het werkveld nog eens na te gaan of de studenten in Jaar 1 en 2 systematisch in aanraking worden gebracht bij alle werkvelden die de opleiding aan gaan.

Beoordeling en Kwaliteit van het afstuderen

De beoordelingscriteria en bijbehorende normering uit het beoordelingsformulieren van de afstudeeropdracht kan de opleiding TP transparanter maken en dusdanig inrichten dat de 'afrekening' van de student - ook voor externe partijen - duidelijk zichtbaar wordt.

Het hanteren van Rubrics zou de opleiding TP mogelijk kunnen ondersteunen, zonder daarbij de keuze voor een holistische benadering los te laten. Bovendien kan de opleiding het hanteren van de schaal 'twijfel' in het beoordelingsformulier van het afstuderen heroverwegen.

De diepgang van het psychologische gehalte in het theoretisch kader in de afstudeeropdracht is voor verbetering vatbaar.

De opleiding TP kan in de onderzoekslijn meer structureel aandacht hebben voor het individueel vinden en duiden van actuele, (inter)nationale literatuur door de studenten (bijvoorbeeld journal clubs).

Het auditpanel geeft de opleiding in overweging nog eens te bezien of de vrijheid van studenten om van een breed scala (nieuwe) onderzoeksmethodieken te kiezen in de afstudeerfase, in verhouding staat tot de begeleidings- en beoordelingscapaciteit van het docententeam.

Het is in het kader van het vier-ogenbeleid raadzaam dat, waar mogelijk, meer dan één docent is getraind in het hanteren van een betreffende onderzoeksmethodiek. Herziening van de onderzoekslijn en de vernieuwing van de gedoeerde onderzoeksmethoden, zoals de opleiding ook beoogt, vindt het auditpanel raadzaam.

Verplichte deelname aan de workshops ofwel flietscolleges die de opleiding TP organiseert ter voorbereiding op het afstuderen, is tot slot wellicht het overwegen waard, ook om nogmaals aandacht te vragen voor onder meer het niveau van reflectie op het uitgevoerde onderzoek en de schrijfvaardigheid van de studenten.

---

⁷ Dit is door de werkveldvertegenwoordigers in het auditgesprek genoemd.

BIJLAGE I**Scoretabel**

Scoretabel paneloordelen Hanzehogeschool Groningen hbo-bacheloropleiding Toegepaste Psychologie voltijd	
Standaard	Oordeel
Standaard 1. De beoogde leerresultaten	Goed
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	Goed
Standaard 3. Toetsing	Voldoende
Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten	Voldoende
Algemeen eindoordeel	Voldoende

BIJLAGE II**Programma, werkwijze en beslisregels****Auditprogramma Beperkte Opleidingsbeoordeling t.b.v. hbo-bacheloropleiding
Toegepaste Psychologie – Hanzehogeschool Groningen – 18 oktober 2018**

Lokaal	Tijd	Onderwerp	Gesprekspartners
Hoofdingang	08.15	Ontvangst panelleden	Vertegenwoordigers opleiding
L1.05	08.30 – 09.15	Kennismaking auditpanel; met informatie van TP posters en inzage in documenten.	
L1.05	09.15 - 09.45	Panel in gesprek met het MT	MT-leden
L1.05	09.45 – 10.00	Pitches Visie: autonomie, verbinding, competentie	Docenten
	10.00 – 10.15	Verplaatsen naar D0.05/D0.10	
D0.05/D0.10	10.15 – 11.00	TPwerkt-markt Een markt waarin onderwijs, onderzoek en de praktijk met betrekking tot Toegepaste Psychologie samenkomt op basis van 4 hoofdthema's.	Team TP
	11.00 – 11.15	Koffie en theepauze verplaatsen naar L1.05	
L1.05	11.15 – 12.00	Standaarden drie en vier: toetsing en eindniveau. Panel in gesprek met examencommissie, toetscommissie en coördinatoren eindniveau.	Toets – en examencommissie
L1.05	12.00 – 12.45	Standaarden twee en drie. Panel in gesprek met studenten.	Studenten
L1.05	12.45 – 13.30	Lunch en overleg panel	
L1.05	13.30 – 14.15	Panel in gesprek met het werkveld.	Werkveld

Lokaal	Tijd	Onderwerp	Gesprekspartners
L1.05	14.15 – 15.15	Standaarden één en twee. Panel in gesprek met docenten	Docenten
	15.15 – 15.30	Koffie- en theepauze	
L1.05	15.30 – 16.00	Pending issues	
L1.05	16.00 – 17.00	Intern beraad panel	
L1.07	17.00	Terugkoppeling aan het team met een hapje en een drankje	Team TP en overige betrokkenen

NB. In verband met de privacywetgeving zijn hier uitsluitend de functies/rollen van gesprekspartners opgenomen. De namen van de gesprekspartners zijn bij de secretaris van het auditpanel bekend.

Werkwijze

Bij de beoordeling van de betreffende (voltijd)opleiding is uitgegaan van het door de NVAO vastgestelde "Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland" van september 2016. Daarin staan de standaarden vermeld waarop het panel zich bij de beperkte opleidingsbeoordeling van een opleiding moet richten en de criteria aan de hand waarvan het panel zijn oordeel over de opleiding moet bepalen.

Op basis van de door opleiding geleverde documentatie heeft het auditpanel zich een beeld kunnen vormen van de primaire en secundaire processen van de (voltijd)variant. De visitatie was gericht op een verificatie van de bevindingen uit de documentenanalyse en het verkrijgen van aanvullende informatie over de inhoud van het programma. Dit geschiedde door gesprekken met vertegenwoordigers van de opleiding, studenten en het werkveld, die waren te kenschetsen als 'gesprekken tussen vakgenoten'.

De verificatie door het auditpanel geschiedde door verscheidene malen hetzelfde onderwerp met verschillende geleidingen te bespreken en aan de hand van additionele documentatie en - daar waar het de huisvesting en de materiële voorzieningen betreft- ook door eigen waarneming.

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditpanel met in achtname van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

In de Zelfevaluatie was een studentenhoofdstuk opgenomen. Voor het studentenhoofdstuk hebben twee studenten onder meer gesproken met de studentleden van de opleidingscommissie, de notulen van de lesgroepvertegenwoordigers uit 2017-2018 geraadpleegd alsook een enquête uitgezet onder alle studenten (respons was ca. 25%).

Afstemming deelpanels binnen het cluster

De visitatie binnen dit cluster is uitgevoerd door de visitatiebureaus Hobéon en NQA waarbij Hobéon vier hogescholen en NQA drie hogescholen heeft beoordeeld. Gedurende het traject heeft de voorzitter van het auditpanel dat de opleiding Toegepaste Psychologie van de Hanzehogeschool Groningen visiteerde, meerdere malen overleg gepleegd en afgestemd met de voorzitter van de auditpanels die door het evaluatiebureau NQA zijn bediend in dit cluster.

Afstemming tussen alle deelpanels heeft allereerst plaatsgevonden door de instructie die de panelleden krijgen met betrekking tot het beoordelingskader. De tussen Hobéon en NQA gekalibreerde criteria voor de beoordeling maken onderdeel uit van deze instructie. Daaraan voorafgaand is de afstemming geborgd door overlap in de bezetting tussen alle deelpanels.

Daarnaast is, rekening houdend met het feit dat elke opleidingsbeoordeling een individuele beoordeling betreft, vanuit de overlap in de bezetting, waar relevant voortschrijdend gereflecteerd op vorige bezoeken binnen deze visitatiegroep. Verder wordt de afstemming tussen de panels geborgd door de ondersteuning van zo veel mogelijk dezelfde secretaris vanuit zowel Hobéon als NQA en door de inzet van getrainde voorzitters.

Het oordeel van het auditpanel vastgelegd in een conceptrapport werd aan de opleiding voorgelegd voor een toets op eventuele feitelijke onjuistheden.

Beslisregels

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een onderwerp 'onvoldoende', 'voldoende', 'goed' of 'excellent' scores. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn opgesomd in het 'Beoordelingskaders accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland, September 2016'.

Wanneer er sprake is van verschillende varianten van een opleiding (bijvoorbeeld: voltijd, deeltijd en duaal), dan moet uit de beoordeling blijken dat voor elke variant de kwaliteit is gewaarborgd op grond van de standaarden uit het betreffende beoordelingskader om te komen tot een positief eindoordeel over de opleiding.

Indien een opleiding onder één CROHO-registratie wordt aangeboden op meerdere locaties, kan de opleiding alleen voor accreditatie in aanmerking komen als uit de beoordeling blijkt dat elke locatie voldoet aan de in het betreffende kader genoemde kwaliteitsstandaarden.

Beperkte opleidingsbeoordeling

- Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval 'onvoldoende' indien i) standaard 1 'onvoldoende' is, ii) een of twee standaarden 'onvoldoende' en herstel binnen twee jaar niet realistisch en haalbaar is of iii) drie of meer standaarden 'onvoldoende'.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'voldoende' zijn indien ten minste twee standaarden 'voldoende' zijn, waaronder in elk geval standaard 1, en herstel van de tekortkoming(en) bij de 'onvoldoende' standaarden realistisch en haalbaar is binnen twee jaar.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'goed' zijn indien ten minste alle standaarden minimaal voldoende zijn en twee standaarden als 'goed' worden beoordeeld, waaronder in elk geval standaard 4.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'excellent' zijn indien ten minste alle standaarden minimaal 'voldoende' worden bevonden en twee standaarden als 'excellent' worden beoordeeld, waaronder in elk geval standaard 4.

BIJLAGE III   Lijst geraadpleegde documenten

- Zelfevaluatierapport opleiding: TP Werkt
- Domeinspecifiek referentiekader en de leerresultaten van de opleiding
- Schematisch programmaoverzicht.
- Inhoudsbeschrijving (op hoofdlijnen) van de programmaonderdelen, met vermelding van
  - leerresultaten, leerdoelen, werkvormen, wijze van toetsen, literatuur (verplicht / aanbevolen), betrokken docenten en studiepunten.
- Onderwijs- en examenregeling – OER.
- Overzicht van het ingezette personeel
- Overzichtslijst van *alle* eindwerken van de laatste twee jaar
- Jaarverslag examencommissie en verslagen opleidingscommissie
- Toetsopgaven + beoordelingscriteria en normering (antwoordmodellen) en een representatieve selectie van gemaakte toetsen en beoordelingen.

Het panel heeft van vijftien studenten de eindwerken bestudeerd.

Om redenen van privacy zijn de namen van afgestudeerden en hun studentnummers van wie het panel de eindwerken heeft bekeken niet opgenomen in deze rapportage. Namen van de afgestudeerde studenten, hun studentnummer evenals de titels van de eindwerken zijn bekend bij de secretaris van het auditpanel.

BIJLAGE IV Overzicht auditpanel

Naam visitatiegroep:	HBO Toegepaste Psychologie groep 1
----------------------	------------------------------------

Samenstelling en expertise van de panelleden die voor de beoordeling van deze opleiding zijn ingezet.

Naam	Rol	Expertise						Deelname bij					
		Vakinhoud	Internationaal	Onderwijs en toetsing	Werkveld	visitatie-/ audit	Studentzaken	Hanzehogeschool Groningen	Hogeschool Leiden	Fontys Hogescholen	Saxion Hogeschool	Hogeschool van Amsterdam	Hogeschool NCOI
drs. R.B. van der Herberg	Voorzitter					x		x	x				x
dr. B. Steunenberg	Lid	x	x	x	x	x		x	x			x	
drs. B. Smeets	Lid	x		x	x			x		x	x		
D.J.C. den Boon	Studentlid						x	x					
I.M. Gies Broesterhuizen BEc	Secretaris					x		x				x	

Korte functiebeschrijvingen (cv's) van de panelleden die deelnamen aan het auditpanel van de in dit beoordelingsrapport beschreven opleiding.

Naam	Korte functiebeschrijvingen
drs. R.B. van der Herberg	De heer Van der Herberg is partner bij Hobéon en heeft ruime ervaring met audits voortgezet en hoger onderwijs, was eerder schoolleider van een grote onderwijsorganisatie.
dr. B. Steunenberg	De heer Steunenberg is hogeschoolhoofddocent aan de hbo-bacheloropleiding Management in de Zorg (Hogeschool Utrecht) en onderzoeker bij het Lectoraat Innovatie van Zorgprocessen in de Farmacie.
drs. B. Smeets	Mevrouw Smeets werkt als psycholoog bij Evoli, als hoofddocent Toegepaste Psychologie bij Hogeschool NCOI en Hogeschool NTI en als lid examencommissie bij Hogeschool NCOI en Hogeschool Scheidegger.
D.J.C. den Boon	Mevrouw Den Boon is student Toegepaste Psychologie aan de Hogeschool Leiden.
I.M. Gies Broesterhuizen BEc	Mevrouw Gies Broesterhuizen is sinds 2010 door de NVAO getraind als secretaris.

Op 25 juni 2018 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het auditpanel t.b.v. de beoordeling van de opleiding Toegepaste Psychologie van Hanzehogeschool Groningen, onder het nummer 006607. Vervolgens heeft de NVAO op 1 oktober 2018 ingestemd met een wijziging van het studentlid.

De door alle panelleden ondertekende onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaringen zijn in het bezit van Hobéon. In deze verklaring verklaren de panelleden gedurende ten minste vijf jaar voorafgaand aan de audit geen zakelijke noch persoonlijke binding te hebben gehad met de betrokken instelling - anders dan die in het kader van de werkzaamheden als lid van het auditpanel van het evaluatiebureau -, die een onafhankelijke oordeelvorming ten positieve of ten negatieve zou kunnen beïnvloeden.

Strategische dienstverlener voor kennisintensieve organisaties

Lange Voorhout 14
2514 ED Den Haag

T (070) 30 66 800

F (070) 30 66 870

E info@hobeon.nl

I www.hobeon.nl